

Yttrande över fördjupad översiktsplan för Tynningö

Inledning

Stockholms läns landsting har fått Vaxholms stads förslag till fördjupad översiktsplan för Tynningö på remiss. Ärendet har beretts i samråd med landstingets trafikförvaltning som inte avger eget yttrande. Det här yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån landstingets roll som regionplaneorgan, som ansvarig för kollektivtrafiken i länet och för landstingets övergripande trafikpolitik.

Planförslaget

Vaxholms stad har sänt rubricerad plan för remiss till landstinget. Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att skapa en sammanhållen strategisk syn på hur ön bör utvecklas. Förslaget innebär att staden kommer att vara fortsatt restriktiv till bildandet av nya fastigheter och befolkningen väntas öka i huvudsak genom ökat antal permanentboende på ön. Fokus i arbetet med den fördjupade översiktsplanen har legat på att hitta alternativ till dagens ökade bilberoende och öka säkerheten för cyklister.

Kommunen konstaterar att en samordning mellan VA- och trafikfrågor är nödvändig för att åstadkomma en hållbar utveckling. En VA-plan för Vaxholms stad togs fram 2014. I planen har Tynningö prioriteringsgrad 4, vilket innebär att en utbyggnad tidigast kan påbörjas 2025.

Idag bedöms den stadigvarande befolkningen på ön vara omkring 500 personer, vilken bedöms öka till 1000-1100 personer med föreliggande förslag till fördjupad översiktsplan.

Tynningö trafikeras med reguljär skärgårdstrafik från Vaxholm och Strömkajen i Stockholm samt Tynningöleden med Trafikverkets vägfärja mellan östra Tynningö och Norra Lagnö. På Tynningö utgörs kollektivtrafiken av buss 698 som trafikerar ön mellan färjeläget och de allmänna bryggorna.

Landstingets synpunkter

Nedan följer landstingets synpunkter på fördjupad översiktsplan för Tynningö.

RUFS 2010

I RUFS 2010 är Tynningö utpekad som en kärnö. Enligt RUFS 2010 ligger en kärnö i de delar av skärgården som saknar vägförbindelse (bro, tunnel och statlig färja.) Kärnöarna bedöms ha försättningar för ett utbud av samhällsservice och infrastruktur vilket ger förutsättningar för en långsiktig och robust samhällsstruktur som säkrar grundläggande villkor för fastboende och näringslivsutveckling. Kärnöarna fungerar dessutom som servicepunkter för befolkningen på omgivande öar samt för turismen och friluftslivet.

I och med att Tynningö sedan 2013 trafikeras av en statlig färja uppfyller inte Tynningö de kriterier som är uppsatta för att klassas som en kärnö. Enligt bebyggelsestrukturen i RUFS 2010 och den delregionala utvecklingsplanen för Stockholms kust och skärgård kan Tynningö komma att redovisas som ö med statlig färja i RUFS 2050.

Tynningös mellankommunala och regionala betydelse bör lyftas till utställningen ur perspektivet kärnö. Landstinget ser ur detta perspektiv, och för de boende på ön, positivt på intentionerna att samla servicen intill Bygdegården då samlad service såväl kommunal som kommersiell kan understödja varandra och även fungera som en mötesplats. Förhoppningsvis kan såväl särskilt boende för äldre och en ny förskola öppnas så att även dessa befolkningsgrupper bereds plats på Tynningö.

Befolkningsutveckling och infrastruktur

Vaxholms stad anger att befolkningen på sikt kan väntas öka till 1000-1100 permanent bosatta på ön. Hur snabbt eller till vilken grad detta kommer ske beror i hög grad på hur och när vatten- och avloppsfrågan löses samt hur trafiksituationen och pendlingsmöjligheterna utvecklas. En permanentning kan ske oberoende av om Vaxholms stad ordnat VA-försörjningen och förbättringarna i infrastrukturen. Därför anser landstinget att staden behöver ha en beredskap för hur en ökad befolkning

kan hanteras ifall permanentningen ökar i omfattning innan 2025 då VA-nätet planeras att byggas ut.

Landstinget vill i detta sammanhang uppmärksamma att det inte är möjligt att utöka trafiken utan ett ökat resandeunderlag. Landstinget ser dock möjligheter till förändrade trafikeringssupplägg och fortsätter gärna denna diskussion med Vaxholms stad.

Vaxholms stad ger tre förslag till förbättringar av kollektivtrafiken på Tynningö som landstinget besvarar nedan.

Trafikering via Tynningösundsvägen

Kommunen föreslår att den norr-södergående turen bör gå via Tynningösundsvägen för att nå fler invånare. Landstinget tolkar detta som ett förslag om en ringlinje, d.v.s. att bussen kör enkelriktat på Tynningövägen och Tynningösundsvägen. Denna trafikering är svår att genomföra eftersom linjen har långa uppehåll vid vägfärjan i Östra Tynningö. Då försvinner funktionen med en ringlinje om det inte går att åka med varvet runt, d.v.s. från exempelvis Höganäs via Östra Tynningö till Norra Lagnö utan att behöva vänta länge i Östra Tynningö på nästa tur.

Oavsett om det är en ringlinje eller en dubbelriktad trafik som avses anser landstinget att trafikering på Tynningösundsvägen skulle kräva att den breddades.

Studera möjligheten att förlänga linje 689 till linje 424 i Norra Lagnö

Landstinget ser positivt på förslaget att utreda möjligheten att låta bussen följa med färjan till Värmdö. För att minska antalet byten och åstadkomma en än mer attraktiv lösning skulle det kunna innebära att linjen förlängs till t.ex. Gustavsbergs centrum. En sådan lösning skulle sannolikt innebära att en större buss än idag behövdes eftersom upptagningsområdet då ökar med även Norra Lagnö. Det skulle i sin tur kräva att Tynningövägen breddades för att klara en normalbuss. Landstinget ser möjligheter att ändra busslinjenätet på Värmdösidan för att hitta en lösning som passar med genomgående buss från Tynningö under förutsättning att man kan använda den busstorlek som i så fall behövs för trafikupplägget, d.v.s. tillräckligt breda vägar på Tynningö, anpassade vändslingor och god framkomlighet till/från färjan.

Direktförbindelse mellan Norra Lagnö och Slussen

Att återinföra en direktförbindelse behöver utredas vidare och är beroende av flera faktorer såsom trafikeringen av Tynningö och Slussen. Önskemålet kan tas med i diskussionerna om trafikeringen av Tynningö som landstinget gärna deltar i.

Konsekvenser av en förändrad trafikering

Kommunen skriver att hänsyn ska tas till att förbindelsen mot Vaxholm inte påverkas i för hög grad. Landstinget vill påpeka att dagens trafikering med en buss på Tynningö innebär att det finns begränsade möjligheter att förbättra kopplingen till Norra Lagnö utan att påverka förbindelsen mot Vaxholm.

På längre sikt kan en möjlig lösning vara att trafikera Tynningö med en normalstor buss som beskrivs ovan. Detta skulle kräva följande investeringar och översyner:

- Breddning av Tynningövägen – vägen är smal och inför framtiden kan det behövas större fordon. En förutsättning är då att de vägar som trafikeras med buss breddas.
- Hållplatser - i den fördjupade översiktsplanen anges att det finns 13 busshållplatser på Tynningö. Landstinget har inte uppgifter om ett så högt antal, utan är av uppfattningen att större delen av bussens trafikeringssområde utgörs av vinkområde. Det finns därmed ett behov av nya tillgänglighetsanpassade hållplatser.
- Vändplaner och färjelägen:
 - Norra Tynningö – möjligt framtida behov av bättre vändplan som även möjliggör en större buss i framtiden.
 - Höganäs brygga – landstinget ser behov av att skapa en bättre vändmöjlighet antingen vid bryggan eller vid Höganäs torg.
 - Östra Tynningö – utformningen bör ses över utifrån vilken trafikering som är lämplig på sikt. Om bussen skall fortsätta vända som idag vid färjeläget är det möjligt att det finns behov av en förbättrad vändplan nära färjan. Oavsett trafikeringssupplägg behövs möjlighet för bussen att ta sig fram förbi kön till färjan.
 - Norra Lagnö – även på Värmdösidan behövs möjlighet för bussen att ta sig fram förbi kön till färjan.

Norra Lagnö

Som främsta orsak till kommunens förslag att förlänga busslinje 689 anges att risken för olyckor för gående på Norra Lagnö skulle minska liksom risken att missa bussen. Om lösningen att bussen medföljer färjan inte kommer till stånd anser landstinget att bytet mellan trafikslagen behöver

förbättras genom tillskapande av en ny vändplan för bussar invid färjan på Värmdösidan samt att bussen kan ta sig förbi bilkön fram till vändplanen vid färjan, d.v.s. det behövs troligen ett extra körfält mot idag.

Tynningövägen

I avsnittet om Tynningövägen hänvisar kommunen till en utredning som visar att bredden på vägarna delvis är ett mindre problem vid möte och att det inte skulle förvärras vid en ökad trafik. Landstinget är dock av uppfattningen att vägen är smal redan idag för den buss som trafikerar. Smala vägar är särskilt problematiska vintertid och på Tynningö ökar trafiken på sommaren vilket ger mer mötande trafik. Detta bör beaktas i planen.

Sjötrafik

Landstinget planerar för att under åren 2016–2018 genomföra en försöksperiod med pendelbåtar som innefattar tre olika linjer i Mälaren. I tidigare genomförd utredning om båtpendling så förordades inte en pendelbåtslinje mellan Vaxholm och Nybroviken på grund av att linjens samhällsekonomiska utfall beräknades bli mycket lågt. Tynningö trafikeras dagligen av Waxholmsbolagets skärgårdslinjer, på dessa linjer råder Waxholmsbolagets taxesystem. Pendelbåtslinjerna kommer att gå under SL-taxa.

I och med beslut i landstingets Trafiknämnd om att påbörja en parlamentarisk utredning kring priser, taxesystem och biljett- och betalsystem så finns det i avvaktan på beslut i ovan nämnda utredning inga planer på att genomföra försök på pendelbåtslinje till och från Tynningö. Givet är dock att ändrade förutsättningar påverkar en sådan linjes samhällsekonomiska utfall.

Gång och cykel

I Vaxholms översiktsplan framgår att Tynningö beskrivs som en av de öar där gång- och cykelvägar bör underlättas för att på sikt kunna utgöra ett alternativ till bilen. Av planhandlingen framgår även att infrastrukturen för dessa trafikantgrupper är undermålig. Landstinget stödjer till fullo inriktningen på förbättringar för gång- och cykeltrafiken och anser att inriktningen och skrivningarna bör skärpas ytterligare till utställningsskedet.

En cykelåtgärd som lyfts är skyddade och låsbara cykelparkeringar vid målpunkter, vilket landstinget ställer sig positiv till. I samband med detta nämner staden att hastighetsdämpande åtgärder för bilar bör anordnas. Landstinget vill uppmärksamma staden på att hastighetsdämpande

åtgärder måste anpassas till busstrafik enligt trafikförvaltningens riktlinjer och även diskuteras med trafikutövaren.

Vatten och grönstruktur

Landstinget instämmer i behovet av de utredningar som lyfts fram i miljökonsekvensbeskrivningen. Av särskild vikt är det att staden tar fram en plan för långsiktig och hållbar vattenförsörjning fram tills att utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp har genomförts.

Det är positivt att Vaxholm lyfter behovet av en grönplan som inkluderar ekosystemtjänster.

Landstinget instämmer till fullo i vikten av att stränderna i största möjliga mån ska hållas tillgängliga för allmänheten.

Klimatanpassning behandlas inte så utförligt och inte heller samlat i planhandlingen. Detta skulle behöva utvecklas till utställningen.

Peter Haglund
Direktör SLL Tillväxt, miljö och
regionplanering

Joel Edding
Regionplanerare